

JØDEDOMMENS TROSGRUNDLAG

1. Tro

Grundlaget for den jødiske religion er troen på Abraham, Isak og Jakobs Gud, der opfattes som almægtig, alvidende, uendelig og én. Opfattelsen af Guds enhed afspejles i den vigtige, daglige shema-bøn, der indledes med ordene: "Hør Israel! Herren er vor Gud, Herren er én." I jødedommen betragtes Gud endvidere som skaber, åbenbarer og forløser.

Som det fremgår af skabelsesberetningen i Første Mosebog, anses Gud i jødedommen for at være skaberen af alt værende. Ud af hele skaberværket dannede Gud én ting "i sit billede", nemlig mennesket, som har en særlig status og plads i skaberværket.

Det jødiske folks forhold til Gud er et pagtforhold. Gud åbenbarede sig for Abraham med løftet om at gøre ham til et talrigt folkeslag, såfremt Abraham og hans efterkommere ville følge Herrens veje. Omskæring af drenge, når barnet er otte dage gammelt, er tegnet på pagten mellem Gud og Abraham (1. Mos 17.).

Efter udgangen fra Egypten åbenbarede Gud sig for israelitterne på Sinaibjerget gennem profeten Moses, som i den jødiske tradition anses som den største af profeterne - både dem, der kommer før ham, og dem, der kommer efter ham. Åbenbaringen på Sinai markerer, at israelitterne indgik en pagt med Gud, hvorved de blev til et folk.

Udover at være skaber og åbenbarer, betragtes Gud desuden i den jødiske tradition som verdens forløser. I jødedommen figurerer troen på en messiansk tidsalder (*Jemot HaMashiah*), hvor strid, lidelser og trængsler forsvinder. Profeten Esajas har beskrevet denne messianske tidsalder som en tid, hvor sværd smedes om til plovjern, spyd til vingårdsknive, hvor folk ikke skal løfte sværd mod folk, og hvor ingen oplæres til krig (Esajas 2.).

2. Hellige skrifter

På Sinai gav Gud sin lære - kaldet *Torah* - til Moses. Torah har ifølge den jødiske tradition to centrale dele: en skriftlig og en mundlig.

Den skriftlige overlevering kaldes i jødedommen *Tanakh* og består af *Torah* (De Fem Mosebøger), *Nevi'im* (Profeterne) og *Ketuvim* (Skrifterne). *Tanakh* udgøres af 24 bøger skrevet på hebraisk og aramæisk. Den autoritative version, som bruges i rabbinsk jødedom i dag, er den såkaldte masoretiske tekst.

Samtidig med den skrevne overlevering, modtog Moses ifølge den jødiske tradition en mundtlig Torah på Sinai, der fungerer som uddybning og udlægning af den skrevne Torah.

Den mundtlige Torah, der blev samlet og redigeret i værket *Mishnah* i begyndelsen af det 3. århundrede, indeholder udlægninger, diskussioner og kommentarer, som lærde i hver generation fra Moses og frem gjorde sig. I de tre århundreder der fulgte færdiggørelsen af *Mishnah*, analyserede, debatterede og diskuterende rabbinere værket, og deres diskussioner er samlet i værket *Gemara*. Tilsammen udgør *Mishnah* og *Gemara Talmud*, der betragtes som det nødvendige grundlag for læsningen og fortolkningen af den skriftlige lov. Diskussionerne i *Talmud* er kendetegnet ved, at der ofte er flere forskellige rabbinske svar på spørgsmål og problemstillinger og disse rabbinske diskussionerne forsætter til den dag i dag.

I den rabbinske tradition agter man senere kodificeringer af jødisk lov højt, bl.a. Moses ben Maimons *Mishneh Torah* og Josef Karos *Shulchan Arukh*.